

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/113/2014
Identifikačné číslo spisu:	8014200671
Dátum vydania rozhodnutia:	16.03.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:8014200671.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Ing. Miroslava Gavalca PhD. v právnej veci navrhovateľa: Y. U., trvale bytom Z. XXX, XXX XX Z., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, ul. 29. augusta 8, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 12.11.2013, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 2Sd/41/2014 - 14 zo dňa 25.06.2014, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 2Sd/41/2014 - 14 zo dňa 25.06.2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil podľa § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 12.11.2013, ktorým odporkyňa podľa § 142 ods. 4 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení a § 259 ods. zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 721/2004 Z. z. žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku od 09.08.2010 zamietla s odôvodnením, že potvrdením Ministerstva vnútra SR č. SPOU-OSZ-33.485-14/2013-VZ z 05.08.2013 bolo preukázané, že navrhovateľovi bol od 01.03.1999 priznaný výsluhový príspevok podľa § 210 a § 211 ods. 1 písm. d) zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov PZ, SIS, ZVáJS SR a Železničnej polície v znení neskorších predpisov, ktoré sa podľa § 124 ods. 2 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov od 01.07.2002 považuje za výsluhový dôchodok.

V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd uviedol, že s poukazom na obsah ustanovenia § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov v konaniach o nárokoch na dávky a ich výplatu z dôchodkového zabezpečenia, ktoré vznikli pred 01.01.2004 a o ktorých nebolo do toho dňa

rozhodnuté, sa rozhodne podľa predpisov účinných pred 01.01.2004. Nárok na starobný dôchodok navrhovateľovi vznikol v súlade s § 94 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. v čase, keď sa na vzniknuté nároky vzťahovala V. časť zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov. Právo na dávky dôchodkového zabezpečenia, na ktoré už raz vznikol nárok podľa zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov podľa § 1 ods. 2 tohto zákona nezaniká uplynutím času. Ako vyplýva z ustanovenia § 142 ods. 4 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. rozhoduje odbor sociálneho zabezpečenia MV SR. S poukazom na obsah ustanovenia § 261 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, suma starobného dôchodku poistenca, ktorý splnil podmienky nároku na tento dôchodok pred 01.01.2004, je po vzniku nároku na starobný dôchodok nepretržite zamestnaný k 31.12.2003 a nepoberal starobný dôchodok, invalidný dôchodok alebo ich časť, sa určí podľa tohto zákona. Ako vyplýva z citácie uvedeného ustanovenia, nárok na starobný dôchodok podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov navrhovateľovi nevznikol, pretože po vzniku nároku na starobný dôchodok navrhovateľ nebol k 31.12.2003 nepretržite zamestnaný. Nárok na starobný dôchodok ako vyplýva z uvedených skutočností, ktoré súd uviedol vyššie, vznikol podľa predpisov účinných pred 01.01.2004, ktoré vzhľadom na citované ustanovenia príslušnosť Sociálnej poisťovne aj podľa názoru súdu na rozhodovanie o tomto nároku vylučujú. S poukazom na obsah ustanovenia § 142 ods. 4 písm. d) zákona č. 100/1988 Zb. rozhoduje príslušný orgán MV SR. Uvedené citované ustanovenie teda vylučuje kompetenciu sociálnej poisťovne na rozhodovanie.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie dôvodiac, že v odôvodnení rozsudku sa uvádza, že navrhovateľovi bol priznaný výsluhový dôchodok podľa zákona č. 73/1998 Z. z., pričom táto citácia je nesprávna, nakoľko dňom 01.03.1999 mu bol podľa § 210 zákona 73/1998 Z. z. priznaný výsluhový príspevok, ktorý podľa ods. 2 tohto ustanovenia mu patrilo do 60 roku veku. Na základe poučenia, ktoré bolo súčasťou rozhodnutia o priznaní výsluhového príspevku sa výsluhový príspevok po dosiahnutí veku 60 rokov mal „pretransformovať“ na starobný dôchodok priznaný sociálnou poisťovňou a v tomto starobnom dôchodku mali byť zohľadnené všetky jeho odpracované doby pred nástupom i po nástupe do silového rezortu. Fyzický vek 60 rokov dosiahol v roku 2007, no táto právna skutočnosť nenastala, nakoľko dňa 01.07.2002 zákonom č. 328/2002 Z. Z. sa výsluhový príspevok začal považovať za výsluhový dôchodok (nie starobný dôchodok) ktorý sa bude poberať až do smrti výsluhového dôchodcu, no už v sebe nezahrňoval tie náležitosti, ktoré inštitút výsluhového príspevku garantoval. Novou právnou úpravou soc. zabezpečenia už má inú právnú úpravu. Taktiež odpracované roky a odvody do soc. poisťovne na dôchodkové zabezpečenie nie sú mu doposiaľ nikde zohľadnené. Celkovo podľa relevantných dokladov mu takto nezohľadnených „visí“ celkovo viac ako 11 a pol odpracovaných rokov. Na základe týchto jeho argumentov žiada odvolací súd o preskúmanie napadnutého rozsudku v celom rozsahu a žiada stanoviť, ktorý orgán sociálneho zabezpečenia je povinný jeho nepremlčateľné právo na dávky dôchodkového zabezpečenia realizovať, a od akého časového obdobia retroaktívne.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedla, že dôvody, ktoré uvádza v odvolaní, nepovažuje za opodstatnené. Odporkyňa má za to, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého náležite právne posúdil vec, pričom nezistil nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia odporkyne. Podľa § 142 ods. 4 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. o dávke dôchodkového zabezpečenia príslušníka Policajného zboru rozhoduje odbor sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Nárok na starobný dôchodok navrhovateľovi vznikol podľa predpisov účinných pred 01.01.2004, ktoré vzhľadom na citované ustanovenie príslušnosť Sociálnej poisťovne na rozhodnutie o tomto nároku vylučujú. Pretože Sociálna poisťovňa nie je príslušná na rozhodnutie o navrhovateľovom nároku na starobný dôchodok, žiadosť navrhovateľa bola správne zamietnutá. Odporkyňa trvá na vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia č. XXX XXX XXXX-X zo dňa 12. novembra 2013, a preto navrhuje, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa č. 2Sd/41/2014-14 zo dňa 25.06.2014 podľa ustanovenia § 219 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 O.s.p. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spojení s ust. § 250s prvá veta O.s.p. odvolanie prípustné, dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť. Rozhodol jednomyselne bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 16.03.2016 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 1, 2 a 3 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. V správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté.

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu, preto primárne, v medziach odvolania, preskúmal Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporkyne XXX XXX XXXX X zo dňa 12.11.2013 o zamietnutí žiadosti o priznanie starobného dôchodku od 09.08.2010.

Najvyšší súd sa s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu, konštatuje správnosť dôvodov, na základe ktorých krajský súd rozhodol a pre zdôraznenie správnosti rozsudku doplnia ďalšie dôvody.

Podľa § 132 ods. 1 písmeno a) zákona č. 100/1988 Zb., vojak z povolania má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 55 rokov, ak vykonával najmenej 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií.

Podľa § 142 ods. 4 písmeno b) zákona č. 100/1988 Zb., o dávkach dôchodkového zabezpečenia rozhodujú, pokiaľ ide príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti a o vojakov z povolania v pôsobnosti Federálneho ministerstva vnútra, orgán príslušného ministerstva (v danej veci Odbor Sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra SR).

Podľa § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, v konaniach o nárokoch na dávky a ich výplatu z dôchodkového zabezpečenia, ktoré vznikli pred 01.01.2004 a o ktorých nebolo do toho dňa rozhodnuté, sa rozhodne podľa predpisov účinných pred 01.01.2004.

Podľa § 261 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, suma starobného dôchodku poistenca, ktorý splnil podmienky nároku na tento dôchodok pred 01. januárom 2004, je po vzniku nároku na starobný dôchodok nepretržite zamestnaný k 31. decembru 2003 a nepoberal starobný dôchodok, invalidný dôchodok alebo ich časť, sa určí podľa tohto zákona.

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že na nárok na výsluhový dôchodok a jeho výšku bola navrhovateľovi zhodnotená doba výkonu základnej vojenskej služby od 29.07.1966 do 26.09.1968 v I. kategórii funkcií, doba služobného pomeru v Policajnom zbore od 15.11.1968 do 30.09.1969 v I. kategórii funkcií, doba služobného pomeru v Policajnom zbore od 01.10.1969 do 08.08.1978 v II. kategórii funkcií, doba služobného pomeru v Policajnom zbore od 09.08.1978 do 30.03.1998 v I. kategórii funkcií a doba služobného pomeru v Policajnom zbore od 31.03.1998 do 28.02.1999 v II. kategórii funkcií. Navrhovateľ získal najmenej 25 rokov zamestnania a vykonával najmenej 20 rokov služby zaradenej do I. kategórie funkcií na základe čoho mu vznikol nárok na starobný dôchodok podľa § 132 ods. 1 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. od 21. mája 2002.

Z uvedeného vyplýva, že starobný dôchodok by mal byť navrhovateľovi priznaný a mal by byť vyplácaný Odborom sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky v Bratislave v zmysle ustanovenia § 132 ods. 1 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. v spojení s § 142 ods. 4 písmeno b) zákona č. 100/1988 Zb. Nárok na starobný dôchodok navrhovateľovi vznikol v súlade s § 94 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. v čase, keď sa na vzniknuté nároky vzťahovala V. časť zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov.

Odvolací súd ďalej dodáva, že v prípade, ak navrhovateľovi nebudú zohľadnené pri výpočte starobného dôchodku iné odpracované roky (najmä po 01.01.2004), rozhodnúť o nároku navrhovateľa na zvýšenie starobného dôchodku za nezhodnotenú dobu zamestnania pred vznikom nároku na starobný dôchodok a za dobu zamestnania po vzniku nároku na tento dôchodok je daná právomoc Odboru sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky v Bratislave.

Vzhľadom na uvedené nie je opodstatnená požiadavka navrhovateľa uložiť odporkyni povinnosť priznať a vyčísliť jeho starobný dôchodok, keďže odporkyňa mu ho priznávať nebude, a zvyšné odpracované roky, ktoré nebudú zohľadnené pri výpočte starobného dôchodku, mu budú zhodnotené jeho zvýšením, o ktorom rozhodne Odbor sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky v Bratislave.

Tento záver potvrdzuje aj ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu napr. rozhodnutia sp. zn. 9So/41/2008, 9So/43/2011, 9So/190/2011, pričom rozsudok NS SR sp. zn. 9So/134/2010 zo dňa 24.11.2011 bol správnym kolégiom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky schválený a bude uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

Na základe uvedeného najvyšší súd rozhodol podľa § 219 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 druhá veta O.s.p. tak, že rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 2Sd/41/2014 - 14 zo dňa 25.06.2014

potvrdil ako vecne správny.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1 a § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo navrhovateľ v konaní nebol úspešný a odporkyňa nárok na náhradu trov konania nemá.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.